

verklaring deels bij een eerdere ziekte. Op tweeëndertigjarige leeftijd had Stotijn al een keer borstkanker gehad. Het leidde tot een zware operatie, waardoor ze haar arm niet te zwaar kon belasten en kampte met chronische pijn. Dat was heel moeilijk, weten de dochters, en het feit dat de late-re werken voornamelijk aquarellen zijn is dan ook geen toeval: werken met olieverf was simpelweg te zwaar. 'Misschien heeft ze alles van ervoor zorgvuldig opgeborgen omdat ze wist: ik kan het nooit meer zo maken', suggereert Esmee.

Op de aquarellen van na haar ziekte doemen nostalgische beelden op, veelal van Amsterdam, maar ook van landschappen van buiten de hoofdstad; van de Waddeneilanden tot Limburg.

CULTURELE FAMILIE

Hoewel de kunst van Renée Stotijn niet erg bekend was – ze exposeerde weliswaar enkele malen, waaronder in de Spiegelzaal van het Concertgebouw en in kunstenaarssociëteit De Kring – was ze zelf zeker geen onbekende in de culturele wereld. Naast schilder was ze restaurator bij het Rijksmuseum en gaf ze rondleidingen in het Van Gogh Museum en het Stedelijk Museum. Ze voelde zich verbonden met de Museumbuurt, waar ze opgroeide en waar haar vader Haakon Stotijn solohoboïst was in het Concertgebouworkest. En ze had een relatie met violist Dick Bor, die jarenlang concertmeester van het Nederlands Philharmonisch Orkest was. Naast de kunstwerken ligt ook een aantal krantenartikelen klaar om opgehangen te worden in de tentoonstellingsruimte van de Beurs van Berlage. 'Het bijzondere geluk van Renée Stotijn en Dick Bor' kopt

het Privé-katern van *De Telegraaf*. Een bevriende journalist beschrijft 'de eerste lat-relatie van Nederland'. Het stel was niet getrouwd en woonde in verschillende huizen. Baby Esmee zit tussen haar beide ouders op schoot. In een ander bericht

in de krant wordt de geboorte van Esmee aangekondigd. 'Ik dacht dat dat normaal was', grapt ze nu.

ACTIVIST

Stotijn legde de stad niet alleen vast, ze

verdedigde hem ook. Rigoureuze nieuwbouwprojecten zorgden ervoor dat historische panden en bouwwerken in Amsterdam in de jaren zeventig tegen de vlakte gingen, tot afgrijzen van Stotijn. Ze zette zich als conservatieve activist in voor het behoud van de bouwwerken die op de nominatie stonden om gesloopt te worden. Activisme zat in de familie, vertellen Zaphira en Esmee. Zo trok hun oma ook al ten strijde tegen allerlei zaken die haar niet zinden. 'Onze moeder was niet gauw onder de indruk van het gezag, van mannen met een aktetas. Tijdens buurtvergaderingen was zij de enige die haar mond opentrok.'

Ze probeerde de aanbouw van een moderne vleugel bij het Concertgebouw te voorkomen. Dat lukte net niet, maar op een ander prominent bouwwerk in de stad had Stotijn wel grote invloed. Het is mede aan haar te danken dat de Nieuwe Amstelbrug, net als de Beurs een bouwwerk van architect Berlage, in zijn originele staat bewaard is gebleven. De oude brug was bouwvallig en een deel van het gemeentebestuur wilde er een moderne brug van maken. Deels dankzij de protesten van Stotijn, die om de hoek woonde, werd de brug volgens Berlages ontwerp herbouwd, mét al zijn ornamenten. In de tentoonstelling is ook een bezwaarschrift van die reddingsactie opgenomen.

Door de coronapandemie werd de tentoonstelling al drie keer uitgesteld. Maar nu, een jaar na het overlijden van Renée Stotijn, is het zover. Het vervult de dochters Zaphira en Esmee met trots en elk nadeel heeft zijn voordeel, zo blijkt maar weer: de tentoonstelling is nu een maand langer te bezichtigen dan aanvankelijk gepland.

Esmee (links) en Zaphira

'Ik heb pas met deze werken ontdekt hoe goed ze was'

De tentoonstelling *Renée Stotijn – Verborgen kunst* onthuld is van 25 juni tot 19 september te zien in de Beurs van Berlage.